

KÖNYVESPOLCRA VALÓ

Helytörténeti gyűjtemények és tájházak a Jászságban

**Jászsági Füzetek 31. A Jász Múzeumért
Kulturális Alapítvány kiadványa, Jász-
berény, 2002. Kiss Erika (szerk.)**

Hiánypótló munka látott napvilágot a Jászsági Füzetek 31. kötetében. Arra vállalkoztak a szerzők ugyanis, hogy a Jászság helytörténeti gyűjteményeit és tájházait egy csokorba téve mutassák be az érdeklődőknek. A kiadvány annál is inkább érdeklődésre tarthat számot, mivel ilyen jellegű hasonló munka eddig nem jelent meg. Tervek közt máshol ugyan szerepelt már korábban az egész ország tájházait bemutató könyv, eddig azonban még nem vehettük kezünkbe.

*Helytörténeti
gyűjtemények
és tájházak
a Jászságban*

31

A Kiss Erika szerkesztette kötet ráadásul igényes kiállítású, jó papírra nyomott, gazdagon, színes képekkel illusztrált kiadvány. Tizenegy jászsági helytörténeti gyűjteménnyel és tájházzal ismerkedhetünk meg kilenc településen. A jászágói Helytörténeti és néprajzi gyűjteménnyel, az Iskolatörténeti gyűjteménnyel, a jászapáti Vágó Pál Emlékházzal és a tanyamúzeummal, az alattyáni Gecse Árpád Emlékházzal, a jászárokszállási, jászdózsai és jászteleki tájházakkal, valamint a jászfényszaruai Kiss József, a jászjákóhalmi Horváth Péter és a jászkiséri Csete Balázs Gyűjteménnyel.

Minden egyes kiállítóhelyet részletesen ismertetnek a szerzők, bemutatva a gyűjteményeket, a nyitva tartást és elérhetőséget is. Múltunk bármilyen részletéért (népi kultúra, régészet, művészettörténet, híres elődök) érdeklődő ember ezentúl célirányosan veheti talpa alá az utat, biztosan tudva, mit kap majd az adott helyneken.

A kiadvány megvásárolható vagy megrendelhető 900 Ft-ért a Jász Múzeumban, 5100 Jászberény, Pf. 30. szám alatt, vagy az 06-57-412-753-as telefonszámon.

Benedek Csaba

W Bedey Gábor: Idők fokán

Újabb szolnoki kötődésű költőt köszönhetünk W. Bedey Gábor személyében. Idők fokán címet viselő első kötetének megjelenése kapcsán. Bedey Gábor ugyan a főváros lakója, s a Rákos menti irodalmi kör tagjaként jelentkezett először verseivel a kör által kiadott antológiában, de Szolnok szülötte ő, s ifjúkori nevelője is ez a város.

A 2002. tavaszán megjelent formás kötet sergnyi verset — s néhány soros aforizmatól, tréfás szójátéktól, képverstől a hosszabb elmélkedésig —, pontosan száázat tár az olvasó elé négy ciklusba osztva.

Aki Bedey Gábor verseiben a költészet hagyományos hármasszerepkörének: a tanításnak, nevelésnek, szó-rakoztatásnak jegyeit keresi, bizony alaposan el kell mélyednie az olvasásban ahhoz, hogy valamelyiknek is nyomára bukkanjon. Aki viszont kedveli a rejtjeles üzenetek megfejtését, sok felfedezni valót talál a nyomdatéchnikai változatos sorokban. S ezzel már utaltam is Bedey verseinek egyik, talán a legfontosabb jellemzőjére, a gondolkodtatás kényszerére. Valóban, e költemények jelentős része arra készíti az olvasót, hogy felfejtse a kép gazdag, önkényesen tördelt versszakok, sorok titkát. Azt a titkot, amely a születés és az elmúlás között révedező teremtmény létezésének értelmét rejt. Maga a költő — bármennyit gyötrődik is e gondolattal — megválaszolatlanul hagyja az önmaga által más-más megvilágításban oly sokszor feltett kérdést. Végső konklúzióként aztán az általa elképzelt Alkotóra bízta a válasz megadását.

S itt van a Bedey-versek másik, gyakran felbukkanó vonása: hit a világot tenyerén tartó Teremtő létezésében.

Ez a hit mély bibliaismereten nyugszik. Nem formális vallásosság ez, inkább az eleve elrendelésnek, az ember parányi voltának elismerése, annak szavakba szőtt képbe rögzítése, hogy magát a természetet legyőzőjének képzelő ember voltaképpen aprócska játékszer az Isten tenyerén.

De hiba lenne e transzcendenciába hajló versvonalatnak túlhangsúlyozása. Bedey Gábor szeme rányílik a környező világra is: a természet változásaira, a városi park nedves fűvében fürdő rigóra, az úvegen csúszó esőcsepre, a nyári alkonyatra vagy az őszi fáradt fényre éppúgy, mint az előre bukott fejű hajléktalanokra vagy a bóbiskoló kisgyerekekre.

Átmelegszik aztán a költő szava, ha családjáról, hitveséről, kicsi gyermekéről vagy éppen szüleiről szól. Ilyenkor kisimulnak olykor torzulásra hajlamos képei, emberi közelség, meghitt, esetenként játékos közvetlenség árad soraiából. E játékoság is versei sajátja. Megnyilvánul ez mind tartalmi, mind formai szempontból. Verépítkezése gyakran változtatja formáját. Vagy- vagy-okkal állítja válaszút elé olvasóit. Maga így vall erről:

„Mint macskaköröm
egérben —
játsszom egy-egy verssel;
tolom, lököm, pofozom,
harapok rajta egyet...”
(Macskaköröm)

A hagyományos versek olvasásán felnőtt olvasó bizonyára hiányolja e költeményekben a rímek ringatását. Néhány véletlenül összecsendülő asszonáncon kívül nincs is rím ezekben. Van azonban bőven gondolatritmus; az ötletekl, eszme-futtatások tudatos összekapcsolása. Ez adja meg mégis azt a belső lüktetést, amely még a gondolatforgácsnak tűnő sorokat is verssé teszi.

Összegzésül annyit, hogy Bedey Gábor kötete többségében kiérlelt alkotással ajándékoz meg bennünket.

Szurmay Ernő

A fényképészipar 150 éve Szolnokon

Ebben az évben 150 éve annak, hogy a lotaringiai származású utazó fotográfus, Becker Z. Soinló — aki keresve a kelet egzotikumát —, megjelent Szolnok városában és fotografálta annak lakóit és környezetüket. Nem sokkal később, 1854 táján Chryastel Ignatz, pék szakmával rendelkező szolnoki lakos megnyitotta a város